

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0026/2007

5.2.2007

RAPORT

Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule läbirääkimisvolituste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel (2006/2222(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Willy Meyer Pleite

SISUKORD

lehekülg

EUROOPA PARLAMENDI ETTEPANEK VÕTTA VASTU SOOVITUS NÕUKOGULE...3	
SELETUSKIRI	10
ETTEPANEK VÕTTA VASTU SOOVITUS NÕUKOGULE (B6-0417/2006).....	15
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	17
ARENGUKOMISJONI ARVAMUS	26
MENETLUS	30

EUROOPA PARLAMENDI ETTEPANEK VÕTTA VASTU SOOVITUS NÕUKOGULE

läbirääkimisvolituste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel (2006/2222(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse GUE/NGL fraktsiooni nimel Willy Meyer Pleite poolt esitatud ettepanekut võtta vastu soovitus nõukogule läbirääkimissuuniste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika vahel (B6-0417/2006);
  - võttes arvesse Viini deklaratsiooni lõiget 31, milles tuuakse ära Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika riikide poolt 12. mail 2006. aastal Viinis toimunud Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika – Kariibi mere maade neljandal tippkohtumisel tehtud otsus alustada läbirääkimisi assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks, luues muu hulgas vabakaubanduspiirkonna;
  - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist;
  - võttes arvesse oma 15. novembri 2001. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika suhteid puudutava ühise strateegia ning globaalse partnerluse kohta¹;
  - võttes arvesse 27. aprilli 2006. aasta resolutsiooni Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika tugevdatud partnerluse kohta²;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 114 lõiget 3 ja artikli 83 lõiget 5;
  - võttes arvesse väliskomisjoni raportit ja arengukomisjoni ning rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamusi (A6-0026/2007),
- A. arvestades, et demokraatia ja õigusriigi põhimõtete järgimine ning kõikide inimeste inimõiguste tagamine, samuti kõnesoleva kahe piirkonna kodanike kodaniku- ja poliitiliste õiguste täielik austamine on põhieelduseks partnerluse loomisele poolte vahel, nagu otsustati ka Viinis;
- B. arvestades, et põhiõiguste tagamine kõigile kodanikele ning eelkõige neile, kes on vähemsoodsas olukorras, nagu põlisrahvad, ning nende aktiivsem osalemine ühiskondlikus ja poliitilises elus, on lepingu põhielemendid;
- C. arvestades, et tulevase majanduspartnerlust, poliitilist kooskõlastamist ja koostööd käsitleva lepingu läbirääkimissuunistes peavad olema kooskõlas poolte sooviga (millele on viidatud Viini deklaratsiooni lõikes 31) sõlmida üldine assotsiatsioonileping, mis kinnitab veendumust, et suhted Kesk-Ameerikaga on suunatud vabakaubandusele ning sellega kaasneb piirkonna ja selle erinevate riikide poliitiline ning majanduslik partnerlus, mis

¹ EÜT C 140 E, 13.6.2002, lk 569.

² Vastuvõetud tekstid, P6_TA(2006)0155.

arvestab antud kahe piirkonna ja Kesk-Ameerika erinevate riikide vahel eksisteerivat asümmeetriat ja ebavõrdsust ning mis sisaldab võtmesähteid arengukoostöö ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta;

- D. arvestades, et Euroopa – Ladina-Ameerika Parlamentaarse Assamblee (Eurolat) loomine oli otsustav samm Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika ning eriti ELi ja Kesk-Ameerika vaheliste suhete demokraatliku õiguspärasuse ja poliitilise mõõtme kindlustamisel ning et nimetatud assambleest saab kahe piirkonna vahelise alalise poliitilise dialoogi foorum;
- E. arvestades, et tulevase lepingu läbirääkimissuunistes tuleb arvestada enamikus Kesk-Ameerika riikides valitsevaid majanduslikke, poliitilisi ja sotsiaalseid tingimusi, teadvustada kahe piirkonna vahelisi arengualaseid erinevusi ja Kesk-Ameerika majandussuhete iseloomu (piirkondliku kaubanduse koondumine vähestesse riikidesse, suur sõltuvus traditsiooniliste toodete ekspordist ja ELi otseinvesteeringute vähesus piirkonnas jne),

1. edastab nõukogule järgmised soovitused:

a) läbirääkimisvõitlused peavad selgelt sisaldama õiguslikku alust, mille põhjal uue assotsiatsioonilepingu üle läbirääkimisi hakatakse pidama; õiguslik alus peab olema Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 310 koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese lõigu esimese lause ja artikli 300 lõike 3 teise lõiguga;

b) läbirääkimisvõitlustes tuleb täpsustada, et ELi ja Kesk-Ameerika vahelise assotsiatsioonilepingu eesmärk on saavutada järkjärguline ülemineku vabakaubandusele võrdsetel ja vastastikku kasulikel tingimustel, mis rajanevad vastastikuse täiendavuse ja solidaarsuse põhimõttel, ning poliitiline dialoog ja koostöö koos demokraatia ja õigusriigi tugevdamise ning inim-, kodaniku- ja poliitiliste õiguste täieliku austamisega, sotsiaalse ühtekuuluvuse, jätkusuutliku inimarengu ning majanduslike ja sotsiaalsete õigustega, mille puhul võetakse arvesse ka kultuurilisi ja keskkonnaalaseid aspekte;

c) näha läbirääkimissuunistes ette vajalikud mehhanismid, millega tagada tulevase lepingu sätete täielik kooskõla Euroopa Liidu lepingus antud võitlustega, mille kohaselt on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 1996. aasta arenguprogrammis määratletud jätkusuutliku arengu toetamine, rahvusvahelise koostöö edendamine, demokraatia ja õigusriigi arendamine ja tugevdamine ning inimõiguste austamine ÜVJP peamised eesmärgid;

d) arvestades Kesk-Ameerika arengut iseloomustavat sotsiaal-majanduslikku, keskkonna- ja demokraatiaalast haavatavust, määratleda läbirääkimissuunistes põhilised teemad, millele töökavas ja poliitilises dialoogis keskendutakse, sealhulgas eesmärkide ja käitumissuundade ajakohastamine sellistes küsimustes nagu demokraatlik valitsemine, võitlus terrorismiga, rahu ja julgeoleku tagamine ning konfliktide ohjamine; lisada uued teemad, nagu võitlus vaesusega, sotsiaalset ühtekuuluvust soodustavad meetmed, ränne ja inimestevaheline suhtlemine, võitlus kuritegevuse ja eelkõige rahvusvaheliste kuritegelike ühendustega (narko- ja kergrelvakaubandus, inimkaubandus, selliste organiseeritud grupeeringute nagu maras tegevus) jne ning näha ette konkreetsed meetmed ühiste seisukohtade võtmiseks rahvusvahelisel arenil ja Ühinenud Rahvaste Organisatsioonis, et saavutada kahe piirkonna vahel rahvusvahelises plaanis tõeline poliitiline

kooskõlastamine;

e) konkreetse toetuse väljendusena Kesk-Ameerika piirkondlikule integratsioonile ning Euroopa Liidu ja Ladina-Ameerika – Kariibi mere piirkonna vahelisele kahepoolsele strateegilisele partnerlusele tuleb uue assotsiatsioonilepingu raames näha ette liikmete nimetamine Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika parlamentaarsesse ühiskomisjoni, mis moodustatakse Euroopa Parlamendi liikmetest, Kesk-Ameerika Parlamendi liikmetest, mitte ühessegi piirkondlikku assambleesse kuuluvate riikide parlamentide liikmetest ning Euroopa – Ladina-Ameerika Parlamentaarse Assamblee liikmetest;

f) lisada läbirääkimissuunistesse konkreetsed viited kodanikuühiskonna asjakohasele osalusele uues poliitilises dialoogis, korraldades kodanikuühiskonna esindajate osalusel perioodilisi konverentse nii ELis kui Kesk-Ameerikas ning volitades oma esindajaid osalema vaatlejatena ministrite kohtumistel ja hõlbustades nende aktiivset osalust asjaomaste valdkondade foorumitel, vastavate valdkondade komisjonides ja allkomisjonides, ning teha seda arutelude, läbirääkimiste ja järelevalveprotsessi kõikides järkudes;

g) samuti tuleb omistada keskne roll karistamatuse ja korrupsiooni vastase võitluse toetamisele ning näha ette meetmed ja programmid demokraatlike institutsioonide tugevdamise soodustamiseks Kesk-Ameerikas;

h) näha läbirääkimissuunistes ette, et Euroopa Liit suurendab toetust Kesk-Ameerika integratsioonile ning õigusliku raamistiku ja institutsioonide – sealhulgas peasekretariaadi, Kesk-Ameerika Parlamendi ja Kesk-Ameerika Kohtu – tugevdamisele ja reformimisele, et muuta need senisest tõhusamaks, esindatumaks ja legitiimsemaks, eriti tolliliidu, isikute vaba liikumise, ühise poliitika, õigusaktide ühtlustamise ja sobiva finantseerimismehhanismi loomise osas;

i) lisada Euroopa Investeerimispannga järgmise Ladina-Ameerika tegevusmandaadi eesmärkide hulka piirkondliku integratsiooni toetamine, eriti füüsilise infrastruktuuri, transpordi, side ja energeetika valdkonnas, nii et panga tegevus täiendaks tõhusalt uut lepingut;

j) teha koostööd Kesk-Ameerika riikidega, et toetada nende jõupingutusi võitluses uimastite seadusevastase tootmise ja nendega kauplemisega; see tegevus peaks eelkõige hõlmama põllumajandustootjatele mõeldud abiprogramme, mille eesmärk on alustada selliste alternatiivsete kultuuride kasvatamist, mille turuletoomisele saab EL tõhusalt kaasa aidata;

k) tagada demokraatia klausli assotsiatsioonilepingu läbirääkimissuunistesse lisamine ja selle kohaldamine ning näha ette mehhanismid, mille eesmärk on sotsiaalset laadi või keskkonda käsitlevate klauslitega tagada töö- ja keskkonnavaldkonnas ühenduse üldiste soodustuste süsteemi (GSP)¹, sealhulgas GSP+ süsteemiga ettenähtud ergutusmeetmete järjepidevus; viidata sõnaselgelt konkreetsetele mehhanismidele, mis tagavad nende kohaldamise ja näevad eelkõige ette, komisjon esitab Euroopa Parlamendile iga-aastase

---

¹ Nõukogu määrus (EÜ) nr 980/2005, 27 juuni 2005, üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta (ELT L 169, 30.6.2005, lk 1).

aruande rakendamise järelevalve kohta;

l) võtta arvesse asjaolu, et üldine soodustuste süsteem (GSP), sealhulgas GSP+, on ELi eraldiseisev süsteem, millega abistatakse Kesk-Ameerika riike sõltuvalt nende arengutasemest;

m) uue lepingu arengukoostööd puudutavate sätete puhul tuleb arvesse võtta Kesk-Ameerika piirkonna eripära ja aastatuhande arengueesmärkide saavutamist selles piirkonnas, lähtudes seisukohast, et inimkapitali arendamine ning haridus- ja kultuurivahetus on kõnealuses piirkonnas vaesuse kaotamise seisukohast muutunud esmatähtsateks, seega erilist tähelepanu tuleb pöörata haridusele, teadustegevusele ja -uuringutele ning tehnoloogiale, samuti kultuurile, ergutades tihedamaid vahetusi nendes valdkondades;

n) märkida, et ELi ja Kesk-Ameerika vaheline assotsiatsioonileping peab põhinema ühelt poolt aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel ning teiselt poolt võitlusel vaesuse kaotamise ja ebavõrdsuse vähendamise eest, mis on Euroopa Liidu koostööprioriteedid;

o) tagada, et koostöö ja Euroopa Liidu kasutuses olevad majanduslikud vahendid toetaksid samuti Kesk-Ameerika piirkonna keskkonna edendamist ja kaitset;

p) pöörata erilist tähelepanu Kesk-Ameerika turismiprojektidele, et tagada nende jätkusuutlik elluviimine, kuivõrd selline tegevus toetab majanduskasvu;

q) lisaks tuleb ergutada kolmesuunalist ja kahe piirkonna vahelist koostööd, eriti Kariibi mere piirkonnaga, ning toetada lõuna-lõuna suunalist koostööpoliitikat niipea, kui assotsiatsioonileping on jõustunud;

r) edendada väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele kohandatud abi raamistikku ning muuta see majandusarengu, töökohtade loomise ja sotsiaalse heaolu saavutamise oluliseks elemendiks, hinnata, milliseid meetmeid – eelkõige maksundusalaseid – võiks võtta väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete sektoris tööpuuduse vastu võitlemiseks ning töötada välja nende ettevõtete abiprogramme teadusuuringute valdkonnas;

s) toetada väiketootjaid, samuti väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid üldiselt, ning julgustada investeerimist väikeettevõtetesse, kuna Euroopa turgude avanemine toob peamiselt kasu suurtele tootjatele, kes suudavad täita Euroopa sanitaar- ja fütosanitaarnorme;

t) sõlmida ulatuslik ja tasakaalustatud assotsiatsioonileping, mis tugineb kolmele sambale: poliitika ja institutsioonide peatükk, mis tugevdab demokraatlikku dialoogi ja poliitilist koostööd, koostöö peatükk jätkusuutliku majandusliku ja sotsiaalse arengu edendamiseks ning kaubanduspeatükk, millega luuakse kõrgeltarenenud vabakaubanduspiirkond laialdaste eesmärkidega, mille hulgas lisaks kaubavahetuse ja teenuste osutamise järkjärgulisele ja vastastikusele liberaliseerimisele on ka investeringud, avalikud hanked, intellektuaalomandi õiguste kaitse, konkurentsivaldkonna koostöö ja kaubanduse kaitsemeetmed, kaubavahetuse soodustamine ja tõhus vaidluste lahendamise mehhanism;

u) näha läbirääkimissuunistes ette kaubavahetuse järkjärguline ja vastastikune liberaliseerimine, Kesk-Ameerika toodete järkjärguline pääs Euroopa turgudele, tehes seda konkurentsitingimustes, et vältida olemasoleva tasakaalustamatuse süvenemist tulevase lepingu tõttu; näha seetõttu kokkulepitava ajakava piires ette Kesk-Ameerika riikide kohustustele ja konkurentsivõime parandamisele suunatud eriline, diferentseeritud ja paindlik kohtlemine, mille hulka kuuluvad Kesk-Ameerika riikide tootmisstruktuuride ümberkorraldamisele ja majanduse konkurentsivõimele kaasaaitamiseks võetavad Euroopa Liidu toetusmeetmed (näiteks tehnoloogiabi, päritolumaa panust käsitlevate nõuete lisamine päritolueeskirjadesse ning koostöö- ja tehnilise abi programmide loomine), edendades seejuures stabiilset õiguslikku raamistikku ja selgeid eeskirju, mis tagavad investeringute ning poolte majandus- ja kaubandussuhete turvalisuse;

v) käsitleda ELi ja Kesk-Ameerika vahelist vabakaubanduspiirkonda prioriteetse strateegilise eesmärgina ELi välissuhetes rahvusvahelisel tasandil, mida iseloomustavad suurem omavaheline sõltuvus, majanduskasv, uute majanduslike jõudude esilekerkimine, USA kahepoolsete kaubanduslepingute laienemine, kaasa arvatud Kesk-Ameerika vabakaubanduspiirkond, ning mitmed riigipiire ületavad väljakutsed;

w) ühendada jõud Euroopa Parlamendis, et paluda komisjonil alustada võimalikult kiiresti kaubavahetuse jätkusuutlikkuse mõju hindamist, mis peaks olema kaubanduslepingu läbirääkimistele eelnev järk, ning informeerida Euroopa Parlamenti selles osas tehtud algatustest;

x) iseäranis ei tohi lisada ühtegi tingimust, mis kas sõnaselgelt või eeldatavalt seaks tulevase Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika lepingu sõlmimise sõltuvusse Maaailma Kaubandusorganisatsiooni läbirääkimistevooru eelnevast lõpetamisest, ilma et see piiraks võimalust lülitada sobival ajal sellesse lepingusse Doha töökava tulemused, mis on kooskõlas Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika ühenduse lõppeesmärgiga, kusjuures kõik see peab konkreetselt ja otsustavalt toetama Kesk-Aafrika regionaalarengu protsessi;

y) võtta kohustus luua vabakaubanduspiirkond, järgides täielikult WTO uut läbipaistvusmehhanismi ning WTOst tulenevaid õigusi ja kohustusi, eelkõige GATTi artiklit XXIV ja teenuskaubanduse üldlepingu (GATS) artiklit V, aidates seega kaasa mitmepoolse kaubandussüsteemi tugevdamisele;

z) pidada läbirääkimisi ühtse ja jagamatu kaubanduslepingu üle, mis läheb kaugemale läbirääkimisosaliste praegustest ja tulevastest WTO esitatud kohustustest ning loob üleminekuajaks, mis on kooskõlas WTO nõuetega, vabakaubanduspiirkonna ja milles ilma ühtegi sektorit välja jätmata võetakse kõige vähem piiraval moel arvesse arengu mõõdet ja teatud kaupade eriti tundlikku iseloomu;

aa) võtta arvesse läbirääkimiste edenemise väga olulise sammuna asjaolu, et Kesk-Ameerika on püüdnud täita oma kohustusi, mida kinnitati eespool nimetatud Viini tippkohtumisel; rakendada plaanipäraselt Kesk-Ameerika riigipeade 9. märtsil 2006. aastal Panamas tehtud otsuseid, mille eesmärk on toimiva tolliliidu loomine; ratifitseerida Kesk-Ameerika riikide vahelise investeerimis- ja teenustelepingu ning töötada välja alluvusmehhanismi, mis võimaldab tagada piirkondlike majandusalaste õigusaktide rakendamise kogu piirkonnas;

ab) võtta hoolikalt arvesse asjaolu, et ELi ja Kesk-Ameerika riikide ühises hinnangus Kesk-Ameerika majanduslikule integratsioonile juhitakse tähelepanu mitmetele olulistele konkreetsetele tegevustasandil tehtavatele järeldustele (mis käsitlevad majandusliku integratsiooni institutsioonilist raamistikku, tolliliitu, tehnilisi kaubandustõkkeid, sanitaar- ja fütosanitaarmeetmeid käsitlevaid eeskirju, teenuste ja investeeringute piirkondlikku liberaliseerimist, avalikke hankeid, intellektuaalomandi õiguste kaitset ja geograafilise teabe süsteemi, konkurentsi ja kaubanduse kaitsemeetmeid), et tugevdada, arendada ja viia ellu Kesk-Ameerika tolliliit ja ühine siseturg, mis on olulised läbirääkimiste pidamiseks kahte piirkonda hõlmava tõelise vabakaubanduspiirkonna üle ja selle rakendamiseks;

ac) võtta arvesse asjaolu, et Kesk-Ameerika ühisturu koondumine ja selle tugevdamine, mis toimub eelkõige tolliliidu loomise ja ühisturu arendamise toel ja mille käigus töötatakse muu hulgas välja väliskaubanduspoliitika ja kehtestatakse imporditud kaupade tõeliselt vaba liikumine, võimaldab vähendada ettevõtjate ees seisvaid takistusi ja hoogustada kaubavahetust ja investeeringuid nimetatud kahes piirkonnas;

ad) pakkuda põllumajanduses, mis on Kesk-Ameerika arengu jaoks – sõltumata edusammudest teistes valdkondades – otsustava tähtsusega sektor, sisuliselt uusi võimalusi turulepääsuks, nagu juurdepääs mittepõllumajandustoodete ja teenuste turule, ning edasiminekuks muudes põllumajandusega seotud küsimustes;

ae) tagada kaugeleulatuvad ja tasakaalustatud tulemused mittepõllumajandustoodete turule pääsu üle peetavatel läbirääkimistel, et luua uusi ja reaalseid võimalusi turulepääsuks kõigis kaubandusvaldkondades, ilmutades seejuures asjakohast paindlikkust Kesk-Ameerika riikide poolse tollide kaotamise ajakava osas, samuti võimaldades kalandusega seotud tegevuse jätkumist ja laienemist;

af) võtta täielikult arvesse asjaolu, et kalastustegevus on nii Euroopa Liidu kui ka Kesk-Ameerika riikide jaoks oluline ja tundlik teema, arvestades selle panust piirkonna majandusarengusse ja töökohtade loomisse, ning säilitada kalavarud vastutustundliku kalapüügi abil jätkusuutlikul tasemel;

ag) võtta arvesse olulistele teenustele üldise juurdepääsu ja riikidele seadusloome õiguse tagamise tähtsust, mistõttu tuleb ettevaatlikult jätkata läbirääkimisi teenuskaubanduse liberaliseerimise üle vastavalt GATSi artiklile V, et tagada reaalne edasimineku juba kokkulepitud ja rakendatud liberaliseerimiskohustuste täitmisel ning selge ja prognoositav õigusraamistik; hoiduda tervishoiu ja hariduse valdkonda käsitlevate ettepanekute tegemisest või nendega nõustumisest;

ah) võtta arvesse Kesk-Ameerika riikide turismisektori järjest kasvavat investeeringute ja majandusliku arengu potentsiaali ning kõnealuse kahe piirkonna vahelise turismi edendamise tähtsust;

ai) lisada üldsättena, et nii ELil kui ka Ladina-Ameerika riikidel tuleb põhimõtteliselt viia kahe piirkonna vahelised jõus või läbirääkimiste järgus olevad lepingud tegeliku lähenemiseni;

aj) võtta arvesse asjaolu, et ühenduse ja kolmandate riikide poolt sõlmitud samalaadsetes kaubanduskokkulepetes sätestatud vaidluste lahendamise korda ei ole tõhusalt kasutatud;

paluda seepärast komisjonil esitada uued ettepanekud tõhusama vaidluste lahendamise vahendi kavandamiseks, et teha otsuseid vabakaubanduspiirkonnaga hõlmatud mis tahes üksikus sektoris tekkivate vaidluste lahendamiseks;

ak) tagada, et komisjon annab Euroopa Parlamendile ammendavat teavet, vajadusel konfidentsiaalselt, nii kavandatavate kui ka lõplikult vastuvõetud läbirääkimissuuniste kohta;

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ning teavitamise eesmärgil komisjonile ja Euroopa Liidu liikmesriikide valitsustele.

SELETUSKIRI

1. Vaieldamatult on Euroopa Liidu poliitiline mõju, millel oli otsustav roll 80. aastatel Kesk-Ameerika maakitsusel rahu saavutamise ja demokraatiseerimise protsessis, selles piirkonnas praeguseks selgelt vähenenud. See on seda enam kahetussväärne, et Euroopa Liidu panus kõnealusel kümnendil selles piirkonnas rahu saavutamise ja demokraatiseerimise protsessi juhtimisse ning 1984. aasta septembris toimunud San José ministrite dialoogi raames tehtud edusammud olid üks väheseid edukaid praegusele ühisele välis- ja julgeolekupoliitikale eelnenud Euroopa koostöö saavutusi ning üks väheseid kordi, kus Euroopa Liit võttis oma seisukoha toona Reagani juhitud Ameerika Ühendriikidest sõltumatult.
2. Liiatigi on vähenenud ka Euroopa Liidu tähtsus Kesk-Ameerika kaubanduspartnerina, kui võrd 2001. aastal oli Euroopa Liidu osakaal vaid 13% Kesk-Ameerika ekspordist, samas kui 1990. aastal oli see 24%, ning seda vaatamata Euroopa Liidu poolt üldise soodustuste süsteemi raames ühepoolsetelt kehtestatud sooduskohtlemisele. Üldiselt on see on tingitud päritolu ja litsentside saamise korda puudutavate üksikasjalike rakenduseeskirjade mittetundmisest ning Kesk-Ameerika ettevõtete konkurentsivõime puudumisest. Teiselt poolt moodustab eksport Kesk-Ameerikasse vaid 0,6% Euroopa Liidu ekspordist.
3. Praegu raamistab Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika riikide suhteid Roomas 2003. aastal allkirjastatud poliitilist dialoogi ja koostööd puudutav piiratud leping, mille peamine eesmärk oli luua vajalikud tingimused elujõulise ja mõlemapoolsetelt kasuliku ning vabakaubanduslepingut hõlmava assotsiatsioonilepingu läbirääkimisteks. Assotsiatsioonilepingu läbirääkimiste alustamine, mille kohta Euroopa Parlament tegi ettepaneku 2002. (Madridis) ja 2004. aastal (Mehhikos Guadalajaras) toimunud Euroopa Liidu ning Ladina-Ameerika – Kariibi mere piirkonna II ja III tippkohtumisel, otsustati viimaks Viinis toimunud IV tippkohtumisel.
4. Viini deklaratsiooni lõikes 31 märgitakse ära poolte otsus alustada muu hulgas vabakaubandustsooni loomist hõlmava assotsiatsioonilepingu läbirääkimisi. Selleks kohustus Kesk-Ameerika rakendada 9. märtsil 2006. aastal Panamas Kesk-Ameerika riigipeade poolt tehtud otsuseid, ratifitseerima Kesk-Ameerika investeeringute ja teenuste lepingu ning looma kogu piirkonnas piirkondliku majandusõigusnormide järgimise tagamist võimaldava jõustamismehhanismi. Alates formaalse otsuse tegemisest Kesk-Ameerika majandusliku integratsiooniprotsessiga liitumise kohta osaleb selles protsessis ka Panama.

Kesk-Ameerika: enam kui vabakaubandus

5. Uue assotsiatsioonilepingu osas on raportöör arvamusel, et rohkem kui iial varem on vajalik Kesk-Ameerika demokraatlike protsesside koondamine, ametiasutuste ja demokraatlike institutsioonide tõhususe parandamine ning nende veelgi suurem vahenditega toetamine, eriti mis puudutab kohtuvõimu ja selle sõltumatust, et seista kõiki õigusriigi instrumente kasutades vastu vägivalle, korrupsioonile ja karistamatusele ning inimõiguste rikkumistele ning viimaks parandada sotsiaalset ühtekuuluvust ja kõigi piirkonna elanike elutingimusi. Teisisõnu paneb uus assotsiatsioonileping pooltele tõelise

vastutuse. Euroopa Liidu puhul on lisaks tegemist tõelise moraalse vastutusega: praegu on oluline aidata kindlustada selle piirkonna riikides ja rahvas tekkinud rahu ja õigluse lootusi ning tagada erinevate abimeetmete edu, mis ei lõpe Euroopa Liidu hinnangul kindlasti esimeste valimiste toimumisega ja mis nõuavad tõelise impulsi andmist Kesk-Ameerika riikide ja kodanike majandusliku ja sotsiaalse olukorra parandamiseks. Kesk-Ameerika riigid omalt poolt peavad austama lepinguga võetud rahu tagamist, demokratiseerimist ja integratsiooni puudutavaid kohustusi, viima ellu kõik otsustatud reformid ja edendama tõelist integratsiooni, mis võimaldab saada uuest assotsiatsioonilepingust parimat võimalikku poliitilist, majanduslikku ja sotsiaalset kasu. Lõpuks peab see aitama luua mõlema poole õigustatud huvidele tuginevad igati tasakaalustatud ja sidusad suhted Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika vahel.

6. Tulevases assotsiatsioonilepingus ei tohi unustada paljudes Kesk-Ameerika riikides esinevaid suuri majanduslikke, poliitilisi ja sotsiaalseid puudujääke, ignoreerida kahe piirkonna vahelisi arenguerinevusi ning majandussuhete iseloomu: piirkondliku kaubanduse koondumine vähestesse riikidesse, suur sõltuvus traditsiooniliste toodete ekspordist ja ELi otseinvesteeringute vähesus piirkonnas (vaevalt 10% Põhja-Ameerika investeeringutest).
7. Arvestades kahe partneri ebavõrdset positsiooni, ei ole mingit kahtlust selles, et tulevane assotsiatsioonileping ei tohi muutuda lihtsaks vabakaubanduslepinguks, mis suurendaks Kesk-Ameerika riikide vahelist ebavõrdsust ja asümmeetriat veelgi. See ei oleks kooskõlas poolte tahtega, mis väljendub Viini deklaratsiooni lõikes 31, kus on sõnaselgelt ühise eesmärgina välja toodud igakülgse assotsiatsioonilepingu sõlmimine ning kus avaldatakse lootust, et läbirääkimised edenevad kiiresti ning et tulevast assotsiatsioonilepingut asutakse nii pea kui võimalik tõhusalt ellu viima.
8. Selleks et kinnitada veendumust, et Euroopa Liit ei tee ettepanekut sõlmida üksnes CAFTAga sarnanevat lepingut, on seega esmatähtis rajada tulevane assotsiatsioonileping ühistele huvidele, mis tulenevad poliitilisest ning majanduslikust partnerlusest piirkonna ja selle erinevate riikidega, mis arvestaks antud kahe piirkonna ja Kesk-Ameerika erinevate riikide vahel ning nende riikide sees eksisteerivat asümmeetriat ja ebavõrdsust ning mis sisaldaks võtmesätteid arengukoostöö ja sotsiaalse ühtekuuluvuse kohta.
9. Loomulikult ei saa ega peagi sellise assotsiatsioonilepingu sõlmimine sedavõrd erinevate partnerite vahel lähtuma turgudele pääsu puudutavast absoluutsest vastastikkusest, kuna on ilmne, et Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi riikide tootmisstruktuurid ei suuda vastu panna absoluutse vastastikkusega kaasnevale konkurentsipurustusele. Seevastu oleks piisavalt pikkade üleminekutähtaegade, teatud tundlike toodete osas erandite kehtestamine ning EL poolt piirkonna tootmisstruktuuride muutmiseks olulise toetuse andmine kahtlemata kasulikud mõlemale poolele. Selline poliitika võimaldaks Kesk-Ameerika riikide majandusel areneda, mitmekesisemaks muutuda ja järk-järgult tõeliselt maailma majandusega integreeruda.

Tulevase assotsiatsioonilepingu peamised väljakutsed

10. Esimene raskus seisneb Kesk-Ameerika riikide nõrgas majanduskasvus. Viimastel aastatel on majanduskasv neis riikides jõudnud elaniku kohta keskmiselt 0,6%-ni (Ladina-

Ameerika ja Kariibi mere piirkonna majanduskomisjoni 2005. aasta andmetel), mis on selgelt aastatuhande eesmärkide saavutamiseks ebapiisav.

11. Ka vaesust on Kesk-Ameerikas sama palju kui seda oli 90ndatel aastatel ja ebavõrdsus isegi süveneb. Vaesus ja ebavõrdsus takistavad selgelt ka demokraatia kindlustumist. Olgugi et vabade valimiste järel on viimase viieteistkümne aasta jooksul kehtestatud demokraatlikud riigikorrad, ei anna enamikus neis riikides valitsev väike valimisosalus, usaldamatus avaliku võimu ja erakondade vastu, korruptsioon ja karistamatus ning kodanike ja kodanikuühiskonna vähenemise mõju poliitilises ja ühiskondlikus elus kokkuvõttes alust optimismiks.
12. Kesk-Ameerika väikeste riikide maailmamajandusega integreerimisel tekitab suuri raskusi ka nende riikide suurus. Enamik selle piirkonna riike ei suuda ise turgude avamisest ja investeringutest osa saada ega neist lähtuda võimalikke riske pareerida. See on tingitud nende siseturu väikesest mahust ja piiratud majanduslikust arengust, mis mõjutavad nende konkurentsivõimet, muutes ettevõtjatele keeruliseks mastaabisäästu saavutamise ning muutes need kaubanduse ja välisinvesteringute kõikumise suhtes rohkem haavatavaks ning tuues kaasa kõrged sisemiste ümberkorralduste kulud.
13. Järgjärguline pääs Euroopa turgudele konkurentsitingimustel, vältides seda, et tulevane leping võiks veelgi süvendada praegust asümmeetriat, kujutab endast loomulikult assotsiatsioonilepingu kaubanduse osale tõelist väljakutset. Euroopa Liidult eeldab see kokkulepitava ajakava piires Kesk-Ameerika riikide võetud kohustustele ja konkurentsivõime parandamisele suunatud erilist, diferentseeritud ja paindlikku kohtlemist, mis lähtub Euroopa Liidu toetusmeetmetest, nagu näiteks tehnoloogiasiare, päritolumaa panust käsitlevate nõuete lisamine päritolueeskirjadesse ning koostöö- ja tehnilise abi programmide loomine.
14. Hoolitseda tuleb tõhusa seose eest assotsiatsioonilepinguga ette nähtava vabakaubanduse ning selles piirkonnas EL poliitika aluseks olevate jätkusuutliku arengu ja sotsiaalse ühtekuuluvuse eesmärkide vahel. Oma panuse sellesse saab anda erilise ja diferentseeritud kohtlemise, üleminekutähtaegade, erandite ja teiste kaubandusmeetmete ning tootmisstruktuuride ümberkorraldamise ja konkurentsivõime julgustamise kaudu toimuv olemasoleva asümmeetria tunnistamine. Samuti on aga siiski vajalik kehtestada keskkonna- ja töövaldkonna miinimumnormid, nagu need on sätestatud praeguses GSP+ süsteemis. Hoolitseda tuleb selle eest, et oma kasulikkust tõendanud ergutusmeetmete süsteem integreeritaks jätkusuutlikul moel assotsiatsioonilepinguga ning et kehtestataks efektiivsed mehhanismid selle tõhususe tagamiseks.

Kesk-Ameerika regionaalse integratsiooni vallas saavutatud edu ja ületamist vajavad raskused

15. Regionaalse integratsiooni protsessi iseloomustab praegu piirkondliku tasandi institutsioonide nõrkus koos majandusliku integratsiooniga, mida suunavad üha enam üleilmastumise ja piirkondlike turgude arengu majanduslikud tagajärjed, mitte aga tugevad institutsioonid ja väljatöötatud ühine poliitika. Piisab, kui mõelda selle piirkonna sõltuvusele Ameerika Ühendriikidest, mis on CAFTA kontekstis tugevnenud ja millega kaasneb Kesk-Ameerikasse tehtavate Ameerika Ühendriikide

investeeringute ja kaubanduse lihtsustumine, mis aga tingimata ei tugevda piirkondlikku integratsiooni. Veelgi halvem on aga see, et piirkondlik integratsioon peab kohanema CAFTA uute normide ja sätetega, millega kaasneb oht, et integratsioon võtab sobimatu suuna. Rohkem kui eales varem on vaja hoolitseda selle eest, et integratsioonil oleks oluline roll ühises poliitikas, mis võimaldab parandada konkurentsivõimet, tootmist ja tööhõivet ning seega soodustada piirkonna jätkusuutlikku arengut.

16. Palju on Kesk-Ameerika integratsioon arenenud pärast Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi loomist 1991. aasta detsembri Tegucigalpa protokolliga, mis jõustus 26. märtsil 1996 ning millega on sellele protsessile antud poliitiline mõõde (tegelikult loodi Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemiga ametlikult seos rahu, demokraatia, õigusriigi, majandusliku ja sotsiaalse arengu ning piirkondliku integratsiooni vahel), sellel on aga siiski vaid rangelt majanduslik iseloom, nagu see oli ka varasematel aastakümnetel. Kuigi selliste Kesk-Ameerika integratsiooniorganite ja -institutsioonide, nagu Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi peasekretariaadi, Parlaceni ja Kesk-Ameerika Kohtu loomine on areng õiges suunas, kujutab Kesk-Ameerika integratsioon endast ikka veel valitsustevahelist koostööd, mille tulemuseks ei ole siduvad ühised normid, vaid poliitilised kokkulepped, mille tõhusus sõltub lõpuks vastavate valitsuste otsusest neid kohaldada või mitte kohaldada.
17. Olgugi, et tolliliidu osas on hiljuti toimunud oluline edasimineku, on selge, et seda edu ohustab ühise kaubanduspoliitika puudumine, mida ilmestavad kolmandate riikidega sõlmitavad vabakaubanduslepingud, mille raames on kõik riigid kehtestanud oma tollitariifid.
18. Seega vajab Kesk-Ameerika regionaalne integratsioon suunamuutust, et see oleks tõepoolest riigiülene, tõhusam, esinduslikum ja legitiimsem ning lähedasem sotsiaalsele ja territoriaalsele tegelikkusele ning et selle eesmärk oleks piirkondlike majandustingimuste parandamine ja sotsiaalse ühtekuuluvuse tugevdamine ning et sellega kaasneks võimekuse tugevdamine, et piirkond tuleks toime nii CAFTA kui ELiga sõlmitavast assotsiatsioonilepingust tulenevate väljakutsetega.

Euroopa Liidu arengukoostöö Kesk-Ameerikaga

19. Peamiseks Kesk-Ameerikale antavate tagastamatute abide allikaks on komisjon: aastatel 2002 kuni 2006 oli eelarvedotatsioon 563,2 miljonit eurot, millele tuleks lisada komisjoni ja Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi peasekretariaadi vahelise vastastikuse mõistmise memorandumil alusel eraldatud 74,5 miljonit eurot ning pärast Mitchi keeristormi Kesk-Ameerika taastamiseks täiendavalt eraldatud 250 miljonit eurot. Lisaks eraldati el Salvadori raputanud maavärina järel 47 miljonit eurot ning mitukümmend miljonit eurot on suunatud muude programmide ja horisontaalse iseloomuga eelarveridade kaudu.
20. Mida saab aga öelda, on see, et Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika uuest koostööstrateegiast aastateks 2007 kuni 2013 ilmneb selge vastuolu piirkonnas tuvastatud puudujääkide (demokraatia defitsiit, nõrk sotsiaalne ühtekuuluvus, haavatav keskkond, Kesk-Ameerika integratsioonisüsteemi probleemid), strateegia esmase

eesmärgi (regionaalse integratsiooni toetamine seoses tulevase assotsiatsioonilepinguga) ning nende raskustega toimetulekuks ettenähtud vahendite vahel (uus koostöömudel, mis tugineb finantsabi andmisel riikidele, kus demokraatlikud institutsioonid on nõrgad ning puudub läbipaistvus, millest ka nende ressursside raiskamise oht).

21. Seepärast on soovitatav, et Euroopa Liidu koostöö Kesk-Ameerikaga muutuks üheks tulevase assotsiatsioonilepingu põhisambaks, nõnda, et see Kesk-Ameerika maakitsuse arengut tõepoolest toetaks. Selles valguses on kõnesolevas piirkonnas vaja Euroopa Liidu aktiivsemat rolli Kesk-Ameerika riikide poliitilise stabiilsuse, demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste kaitse toetamisel, nii et komisjoni planeeritav uus finantsabipoliitika toetaks otseselt erinevatele riikidele antavate toetuste suunamist aastatuhande eesmärkide saavutamiseks ning et liikmesriigid ei kasutaks seda lihtsalt poliitilise legitimeerimise vahendina. Iseäranis peab selles osas Euroopa arengukoostööpoliitikas olema võtmeroll võitlusel karistamatuse ja korrupsiooniga ning demokraatlike institutsioonide tugevdamise soodustamiseks mõeldud programmidel ja meetmetel.

4.7.2006

ETTEPANEK VÖTTA VASTU SOOVITUS NÖUKOGULE (B6-0417/2006)

Vastavalt kodukorra artikli 114 lõikele 1 esitanud

Willy Meyer Pleite fraktsiooni GUE/NGL nimel

läbirääkimissuuniste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika vahel

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Viini deklaratsiooni lõiget 31, milles tuuakse ära ELi ja Ladina-Ameerika ja Kariibi mere maade neljandal tippkohtumisel tehtud Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika otsus alustada läbirääkimisi assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks, luues muuhulgas vabakaubanduspiirkonna;
  - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu V jaotist;
  - võttes arvesse kodukorra artikli 114 lõiget 1 koostoimes artikliga 83,
- A. arvestades, et demokraatia ja õigusriigi austamine ning kõikide inimeste inimõiguste, sealhulgas põlisrahvaste põhiõiguste ja -vabaduste tagamine, inimõiguste eest võitlejate kaitsmine ning karistamatuse kaotamine peavad olema põhieelduseks partnerluse loomisel poolte vahel, nagu otsustati ka Viinis;
- B. arvestades, et tulevase lepingu läbirääkimissuunised peavad olema kooskõlas poolte sooviga (millele on viidatud Viini deklaratsiooni lõikes 31) sõlmida üldine assotsiatsioonileping, mis kinnitab veendumust, et Kesk-Ameerika on enamat kui vabakaubandus, ning et Euroopa Liit ei tee ettepanekut sõlmida üksnes kaubandust käsitlev kokkulepe, nagu CAFTA, vaid luua piirkonna ja selle erinevate riikidega poliitiline ning majanduslik partnerlus, mis arvestaks antud kahe piirkonna ja Kesk-Ameerika erinevate riikide vahel eksisteerivat asümmeetriat ja ebavõrdsust ning mis sisaldaks võtmesätteid koostöö ja arengu kohta;
- C. arvestades, et tulevase lepingu läbirääkimissuunistes ei tohiks unustada enamikes Kesk-Ameerika riikides esinevat suurt majanduslikku, poliitilist ja sotsiaalset defitsiiti, ignoreerida kahe piirkonna vahelisi erinevusi arengu osas ja Kesk-Ameerika majandussuhete iseloomu (piirkondliku kaubanduse koondumine vähestesse riikidesse, suur sõltuvus traditsiooniliste toodete ekspordist ja ELi otseinvesteeringute vähesus piirkonnas jne),
1. edastab nõukogule järgmised soovitused:
- a) läbirääkimisvolitused peaksid selgelt sisaldama õiguslikku alust, mille põhjal uue assotsiatsioonilepingu osas läbirääkimisi hakatakse pidama; õiguslik alus peaks olema Euroopa Ühenduse asutamislepingu artikkel 310 koostoimes artikli 300 lõike 2 esimese

lõigu esimese lause ja artikli 300 lõike 3 teise lõiguga;

b) läbirääkimissuunised näeksid ette vajalikud mehhanismid tagamaks, et tulevase lepingu sätted oleksid täielikult kooskõlas Euroopa Liidu lepingus antud volitustega, mille kohaselt on rahvusvahelise koostöö edendamine, demokraatia ja õigusriigi arendamine ja tugevdamine ning inimõiguste austamine ÜVJP peamised eesmärgid;

c) läbirääkimissuunised peaksid sisaldama juhtnööre parimate otseste koostööviiside kohta tõhusa mitmepoolsuse edendamiseks ja ÜRO suutlikkuse tugevdamiseks rahu säilitamisel ja kindlustamisel ning tegeleda üheskoos mitmepoolses raamistikus rahu ja turvalisust ähvardavate ohtudega, sealhulgas massihävitusrelvade leviku ja terrorismiga, nagu otsustati ka Viinis;

d) läbirääkimissuunistes tuleks Kesk-Ameerika toodetele võimaldada progressiivne pääs Euroopa turgudele konkurentsivõimelistel tingimustel, vältides võimalust, et tulevane leping võiks veelgi süvendada praegust asümmeetriat; nimetatud suunised peaksid seega tagama kokkulepitava ajakava piires erilise, eristatud ja paindliku kohtlemise vastavalt Euroopa Liidu toetusmeetmete (näiteks tehnoloogiasiiire, riiklikku panust puudutavate nõuete lisamine päritolueeskirjadesse ning koostööd ja tehnilist abi puudutavate koostöö- ja tehnilise abi programmide loomine) abil saavutatud Kesk-Ameerika riikide konkurentsivõimet puudutavate kohustuste ja konkurentsivõime parandamisele;

e) et demokraatia klausli või muude sotsiaalset laadi või keskkonda käsitlevate klauslite lisamine assotsiatsioonilepingusse ei oleks üksnes hea tahte väljendus, peaksid uued läbirääkimissuunised selgesõnaliselt viitama konkreetsetele mehhanismidele, mis tagavad nende rakendamise ja näevad eelkõige ette, et komisjon esitab Euroopa Parlamendile iga-aastase aruande rakendamise järelevalve kohta;

f) lisada tuleks konkreetsed viited kodanikuühiskonna struktureeritud osalusele uues poliitilises dialoogis, korraldades kodanikuühiskonna esindajate osalusel perioodilisi konverentse nii ELis kui Kesk-Ameerikas ning volitades oma esindajaid ministrite kohtumistel vaatlejatena osalema ja lihtsustada nende aktiivset osalust asjaomaste valdkondade foorumitel, komisjonides, allkomisjonides arutelu, läbirääkimiste ja järelevalveprotsessi kõikidel etappidel;

g) komisjon peaks Euroopa Parlamenti põhjalikult ja vajaduse korral konfidentsiaalselt teavitama oma soovitustest läbirääkimisvolituste kohta,

2. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev soovitus nõukogule ja teavitamise eesmärgil komisjonile, samuti Euroopa Liidu liikmesriikide valitsustele.

20.12.2006

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

läbirääkimisvolutuste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel (2006/2222(INI))

Arvamuse koostaja: Gianluca Susta

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et vastukaaluks globaliseerumise poolt avaldatavale konkurentsipurvele võivad piirkondlik integratsioon ja kahe piirkonna vaheline kaubandus ning investeerimine edendada majanduskasvu, arengut ja tööhõivet, aidates tõhusalt kaasa arengumaade integreerimisele maailma majandusse;
- B. arvestades, et erinevalt Kesk-Ameerika vabakaubanduspiirkonnast, mille üle Ameerika Ühendriigid ja Kesk-Ameerika riigid pidasid kahepoolseid läbirääkimisi, teevad EL ja Kesk-Ameerika ettepaneku moodustada ülemaailmse strateegiline ühendus, mis sisaldab endas rohkem kui üksnes kaubandusaspekte ning hõlmaks laiaulatuslikku koostööd ja poliitilist dialoogi;
- C. arvestades, et ELi ja Mehhiko ning ELi ja Tšiili vaheliste assotsiatsioonilepingute valmimine ja edukas rakendamine juhivad tähelepanu kahe piirkonna vaheliste ELi ja Ladina-Ameerika suhete strateegilisele tähtsusele ning nendega seotud majanduslikele, poliitilistele ja sotsiaalsetele huvidele vastavalt vabakaubanduse piirkondi sätestavatele assotsiatsioonilepingutele;
- D. arvestades, et ELi ja Kesk-Ameerika riikide vahelise assotsiatsioonilepingu sõlmimine on kahe piirkonna vahelises integratsioonis tehtud edusammude võtmelement, ja arvestades, et sellise lepingu põhialused on erilised kultuurilised ja ajaloolised sidemed ning vastastikune kohustus edendada ja tugevdada jagatud väärtusi, nagu inimõiguste austamine, demokraatia, majanduslik ja sotsiaalne ühtekuuluvus, rahu ja stabiilsus;

- E. arvestades, et ELi ja Kesk-Ameerika riikide vahel sõlmitav leping peab aitama kiirendada majanduskasvu ja vähendada vaesust ning püüdma saavutada aastatuhande arengueesmärke, eriti neid, mis on seotud vaesuse vähendamise, jõukuse õiglase ja võrdse ümberjagamise, kõrgekvaliteedilisel tööhõivvel põhinevate püsivate töökohtade loomise ning kõige kõrvaletõrjutumate rühmade sotsiaalse kaasatusega;
- F. arvestades, et EL ja Kesk-Ameerika peaksid assotsiatsioonilepingu raames ja laiemalt maailma juhtimistavade raamistikus leppima kokku, et nad edendavad rahvusvahelisi ja mitmepoolseid standardeid kaubandus-, sotsiaal- ja keskkonnaküsimustes;
- G. arvestades, et Kesk-Ameerika majandused sõltuvad suuresti põllumajandussektorist, ja arvestades, et seepärast tuleks assotsiatsioonilepingus arvesse võtta assotsiatsioonilepingu põllumajandusalaste sätete märkimisväärset sotsiaalmajanduslikku mõju Kesk-Ameerika majandusliku arengu toetamise seisukohast ja seoses ELi toodetega;
- H. arvestades, et vabakaubanduspiirkond ELiga oleks Kesk-Ameerika kui ühisturu, tolliliidu ja kõikehõlmavat integratsiooniprotsessi läbi tegeva piirkonna konsolideerimise jaoks oluline;
- I. arvestades, et ELi ja Kesk-Ameerika vaheline vabakaubanduspiirkond üksi ei ole määratud majanduskasvu tekitamiseks, juhul kui seda ei täienda vajalik toetus arengule, eriti väikestele ja keskmise suurusega ettevõtete arengule, võimaldades igast võimalusest kinni haarata;
- J. arvestades, et tuleks tervitada 2006. aasta mais toimunud neljandal ELi ja Ladina-Ameerika riikide Viini tippkohtumisel ELi ja Kesk-Ameerika tehtud otsust alustada assotsiatsioonilepingu läbirääkimisi, kaasa arvatud vabakaubanduspiirkonna loomine, Guadalajara deklaratsioonis seatud ühiste strateegiliste eesmärkide alusel, võttes arvesse koos Kesk-Ameerikaga tehtud piirkondliku majandusintegratsiooni ühishindamise positiivseid tulemusi;
- K. arvestades, et EL on Kesk-Ameerikale antava arenguabi kõige suurem annetaja ja ainus, kes on sätestanud kostööstrateegia, mille eesmärk on piirkondliku integratsiooni tugevdamine,

esitab nõukogule järgmised soovitused, milles käsitletakse juhiseid läbirääkimisteks tulevase assotsiatsioonilepingu raames Euroopa Ühenduse ja Kesk-Ameerika riikide vahelise vabakaubanduspiirkonna kohta:

Vabakaubanduspiirkonda käsitlevad läbirääkimised Kesk-Ameerikaga

1. käsitleda ELi ja Kesk-Ameerika vahelist vabakaubanduspiirkonda prioriteetse strateegilise eesmärgina ELi välissuhetes rahvusvahelisel tasandil, mida iseloomustab suurem omavaheline sõltuvus, majanduskasv, uute majanduslike jõudude esilekerkimine, USA kahepoolsete kaubanduslepingute laienemine, kaasa arvatud Kesk-Ameerika vabakaubanduspiirkond, ja mitmed riigipiire ületavad ülemaailmsed väljakutsed;

2. võtta arvesse tõsiasi, et üldine soodustuste süsteem (GSP), sealhulgas *GSP plus*, on ELi iseseisev süsteem, mis toetab Kesk-Ameerika riike vastavalt nende majandusliku arengu tasemele;
3. sõlmida Kesk-Ameerikaga kõikehõlmav ja tasakaalustatud assotsiatsioonileping, mis põhineb kolmel sambal: poliitiline ja institutsiooniline peatükk, mille abil tugevdatakse demokraatlikku dialoogi ja poliitilist koostööd, koostööpeatükk, mille abil edendatakse jätkusuutlikku majandus- ja sotsiaalset arengut, ning kaubanduspeatükk, mille abil luuakse arenenud ja laia valdkonda hõlmav vabakaubanduspiirkond, mis sisaldab lisaks kaubavahetuse ja teenuste osutamise järkjärgulisele ja vastastikusele liberaliseerimisele investeeringuid, riigihankeid, intellektuaalomandi õiguste kaitset, koostööd seoses konkurentsi ja kaubanduse kaitsemeetmetega, kaubavahetuse hõlbustamist ja tõhusat vaidluste lahendamise mehhanismi;
4. ühineda parlamendiga, paludes komisjonil alustada kiiresti kaubavahetuse jätkusuutlikkuse mõju hindamist, mis peaks olema kaubanduslepingu läbirääkimistel eelsammuks, ja paluda komisjonil informeerida parlamenti selles suhtes ettevõetud algatustest;

Põhimõtted, reguleerimisala ja suhted WTOga

5. paluda, et nii nõukogu kui ka komisjon tagaksid kõikehõlmava, tõhusa ja läbipaistva läbirääkimiste protsessi, mis saaks algusest peale toetuda sidusrühmade, eelkõige sotsiaalsete partnerite ja kodanikuühiskonna kõige laiemale osalusele kõikides asjaomastes riikides;
6. võtta kohustus luua vabakaubanduspiirkond, järgides täielikult WTO uut läbipaistvusmehhanismi ning WTOst tulenevaid õigusi ja kohustusi, eelkõige GATTi artiklit XXIV ja GATSi artiklit V, aidates seega kaasa mitmepoolse kaubandussüsteemi tugevdamisele;
7. pidada läbirääkimisi ühtse ja jagamatu kaubanduslepingu üle, mis läheb kaugemale läbirääkimisosaliste praegustest ja tulevastest WTO esitatud kohustustest ning loob üleminekuajaks, mis on kooskõlas WTO nõuetega, vabakaubanduspiirkonna ja milles ilma ühtegi sektorit välja jätmata võetakse kõige vähem piiraval moel arvesse arengu mõõdet ja teatud kaupade erilist tundlikkust;

Eri- ja diferentseeritud kohtlemine

8. tõhusalt tunnustada arengutasemete asümmeetria, eri- ja diferentseeritud kohtlemise ning muu kui täieliku vastastikkuse põhimõtet ning seetõttu tagada, et vabakaubanduspiirkond tasakaalustaks kontsessioone vastavalt kahe piirkonna arengutasemele ja sektorite konkurentsivõimele;

Inimõiguste ja demokraatia klausel

9. lisada demokraatia arendamise, konsolideerimise ja õigusriigi austamise üldiste eesmärkide ning inimõiguste ja põhivabaduste austamise standardklausel; selle suhtes ette näha erimeetmete võtmine sotsiaal- ja kodanikuõiguste valdkonnas ja demokraatiaklausli konkreetne rakenduskord vastavalt *GSP plusi* „stimuleerivale erikorrale“; nagu on sätestatud nõukogu 27. juuni 2005. aasta määruses (EÜ) nr 980/2005 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta¹;

Üldine soodustuste süsteem

10. võtta arvesse asjaolu, et üldine soodustuste süsteem (GSP), kaasa arvatud *GSP plus*, on autonoomne ELi süsteem, mis aitab Kesk-Ameerika riike vastavalt nende arengutasemele, ning et ELi ja Kesk-Ameerika vaheline vabakaubanduspiirkond peab seega hoolitsema selle eest, et sellised eelistused säilitataks väljaspool igasuguseid Kesk-Ameerika riikidele esitatavaid nõudeid lubada vastastikust tariifide alandamist;
11. lisada assotsiatsioonilepingusse klausel, mis nõuab vastavust tööseadusele ja *GSP plus*'iga hõlmatud keskkonnakonventsioonidele, et anda jätkuvaid stiimuleid nende järgimiseks ja tegelikuks rakendamiseks Kesk-Ameerika riikides; sellel eesmärgil sätestada tõhus järelevalvekord ja komisjonile nõue igal aastal parlamendile selle rakendamise jälgimisest aru anda;

Kesk-Ameerika piirkondlik majandusintegratsioon

12. võtta arvesse läbirääkimiste edenemise väga olulise sammuna asjaolu, et Kesk-Ameerika on püüdnud täita oma kohustusi, mida kinnitati eespool nimetatud Viini tippkohtumisel, rakendada plaanipäraselt Kesk-Ameerika riigijuhtide 9. märtsil 2006. aasta Panamas tehtud otsuseid, mille eesmärgiks on nii toimiva tolliliidu saavutamine kui ka püüdlus ratifitseerida Kesk-Ameerika investeerimis- ja teenusteleving ning arendada välja kohtualluvusmehhanism, mis tagaks piirkondlike majandusalaste õigusaktide täitmise kogu piirkonnas;
13. võtta hoolikalt arvesse seda, et ELi ja Kesk-Ameerika riikide ühine hinnang Kesk-Ameerika majanduslikule integratsioonile juhib tähelepanu mitmetele olulistele konkreetsetele tegevustasandil tehtavatele järeldustele (majandusliku integratsiooni institutsioonilise raamistiku, tolliliidu, tehniliste kaubandustõkete, sanitaarseid ja fütosanitaarseid meetmeid käsitlevate eeskirjade, teenuste ja investeringute piirkondliku liberaliseerimise, riigihangete, intellektuaalomandi õiguste ja geograafilise teabe süsteemi, konkurentsi ja kaubanduse kaitse vahendi osas), et tugevdada, arendada ja viia lõpule Kesk-Ameerika tolliliit ja ühine siseturg, mis on olulised läbirääkimiste pidamiseks kahte piirkonda hõlmava tõelise vabakaubanduspiirkonna üle ja selle rakendamiseks;
14. võtta arvesse seda, et Kesk-Ameerika ühisturu konsolideerimine ja tugevdamine eelkõige tolliliidu lõpetamise ja ühisturu arendamise, muu hulgas väliskaubanduspoliitika ja imporditud kaupade tõeliselt vaba liikumise kehtestamisega, on määratud vähendama majandusettevõtjate tõkkeid ja kiirendama kaubavahetust ja investeringute voogusid nimetatud kahe riigi vahel;

---

¹ ELT L 169, 30.6.2004, lk 1.

Põllumajandus

15. pakkuda põllumajanduses, mis on Kesk-Ameerika arengu jaoks – sõltumata edusammudest teistes valdkondades – otsustava tähtsusega sektor, tähendusrikkaid uusi turulepääsu võimalusi, nagu juurdepääs mittepõllumajandustoodete turule ja teenustele, ning muudes põllumajandusega seotud küsimustes kui turulepääs;

Mittepõllumajandustoodete turule pääs

16. kindlustada ulatuslik ja tasakaalustatud tulemus mittepõllumajandustoodete turule pääsu läbirääkimistes, et arvestada uute ja reaalsete turulepääsu võimalustega kogu kaubandusspektris, ja et see tulemus oleks piisavalt paindlik Kesk-Ameerika poolt tariifide kõrvaldamise ajakava suhtes, ja samuti võimaldada kalandusega seotud tegevusel jätkuda ja laieneda;
17. võtta hoolikalt arvesse seda, et kalastustegevus on nii ELi kui Kesk-Euroopa riikide jaoks oluline ja tundlik teema, arvestades selle panust majanduslikku arengusse ja töökohtade loomisse, ja säilitada kalavarud vastutustundliku kalapüügi abil jätkusuutlikul tasemel;

Teenused

18. võtta arvesse olulistele teenustele üldise juurdepääsu tagamise ja riigisiseste reguleeritavate õiguste tähtsust ja seepärast jätkata ettevaatlikult läbirääkimisi teenuskaubanduse liberaliseerimise üle vastavalt GATSi artiklile V, et tagada reaalne paranemine seni kokku lepitud ja rakendatud liberaliseerimiskohustuste täitmise ning selge ja prognoositava reguleerimisraamistiku vajaduse rahuldamise suhtes; hoiduda pakkumiste tegemisest ning rahvatervise ja hariduse valdkonnas taotluste rahuldamisest;
19. võtta arvesse Kesk-Ameerika riikide turismisektori järjest kasvavat investeeringute ja majandusliku arengu potentsiaali ja kõnealuse kahe piirkonna vahelise turismi edendamise tähtsust;

Investeeringud

20. veenduda, et kui EL peab läbirääkimisi uute vabakaubanduspiirkondade suhtes teiste riikide ja piirkondadega, kaasa arvatud Kesk-Ameerika, kaasataks vastavalt Euroopa Ühenduse asutamislepingule ja Euroopa Ülemkogu jätkusuutliku arengu põhimõtteid reguleerivale direktiivile, standardite mitte madalamaks tegemise klausel, mis tõrjub ja väldib välisinvesteeringuid, mis viiks riigi keskkonna-, tööhõive- ning tervise- ja ohutusalaste õigusaktide, normide ja standardite madaldumiseni;
21. sätestada kord, mis nõuab, et Kesk-Ameerikas asuvad äriühingud näitaksid üles sotsiaalset vastutust heade juhtimistavade laiemas raamistikus;

Päritolureeglid

22. veenduda, et Kesk-Ameerikaga läbiräägitavad päritolureeglid oleksid läbipaistvad, lihtsalt mõistetavad ja kohaldatavad vastavalt asjaomaste riikide arengu- ja tööstustasemele ja kriteeriumidele, mida on kohandatud iga toote eriomaste joontega;

Kaubavahetuse hõlbustamine ja standardid

23. lisada lepingusse peatükk, mille eesmärk on hõlbustada kaubavahetust ja ratsionaliseerida impordikorda ja kõrvaldada erinevused standardiseerimise ja vastavushindamise ning sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete osas, kuna kõik nimetatud aspektid optimeeriksid mõlema riigi juurdepääsu asjaomastele turgudele;
24. võtta hoolikalt arvesse vajadust jätkata otsustavalt raamatupidamis- ja auditeerimisstandardite ühtlustamist eesmärgiga stimuleerida kaubavahetust ja investeerimist;

Intellektuaalomand

25. sätestada ELi ja Kesk-Ameerika riikide vahelises vabakaubanduspiirkonnas meetmed, mis tagavad intellektuaal- ja kaubandusomandi vajaliku tõhusa kaitse, sealhulgas kaitse võltsimise ja piraatluse vastu vastavalt intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide lepingule (TRIPS); võtta seoses sellega arvesse tõsiasja, et ükski TRIPS-lepingule järgnev leping ei tohiks olla määratud WTO liikmetele TRIPS-lepingu kohaselt antud rahvatervise alaste tagatiste välistamiseks, kuna see piiraks arengumaades juurdepääsu taskukohastele ravimitele;

Riigihange

26. võtta arvesse seda, et kuna ükski Kesk-Ameerika riik ei ole mõne WTOs sõlmitud mitmepoolse riigihankelepingu osaline, on vaja riigihanget käsitlevad sätted lisada ELi ja Kesk-Ameerika riikide vabakaubanduspiirkonda, et võimaldada mõlemal piirkonnal saavutada järk-järgult juurdepääs vastavatele hanketurgudele ettevõtjate jaoks palju prognoositavamas, kindlamas, läbipaistvamas ja mittediskrimineerivas keskkonnas;
27. võtta arvesse seda, et riigihankepiirkonna kaubavahetus peaks olema kooskõlas läbipaistvuse ja avatuse üldpõhimõtetega, objektiivsusega valiku tegemisel ja mõlema piirkonna nõuetekohaste ametiasutuste poolse järelevalvega;

Üleüldine lähenemine

28. lisada üldsättena vajadus nii ELi kui Kesk-Ameerika suhtes viia põhimõtteliselt kahe piirkonna vahelised jõus või läbirääkimiste etapis olevad lepingud tegeliku lähenemiseni;

Vaidluste lahendamine

29. võtta arvesse seda, et ühenduse ja muude riikide kui liikmesriikide poolt sõlmitud samalaadsetes olemasolevates lepingutes sätestatud vaidluste lahendamise korda ei ole tõhusalt kasutatud; paluda seepärast komisjonil esitada uued ettepanekud tõhusama vaidluste lahendamise vahendi kavandamiseks, et anda välja otsuseid vabakaubanduspiirkonnaga hõlmatud mis tahes üksikus sektoris tekkivate konfliktide

lahendamise kohta;

Muud küsimused

30. nõuda tihedamat koostööd konkurentsipoliitika valdkonnas investeerimise julgustamiseks ja vastavuse saavutamiseks vastavate reguleerivate raamistike osas;
31. võtta arvesse ja uurida kasulikku mõju, mis eeloleval Panama kanali kolmanda lüüsiderühma ehitamisel võib olla Kesk-Ameerika majandusele seoses integratsiooni tugevdamise ja investeerimise edendamisega;

Majanduskoostöö ja kaasnevad meetmed

32. tagada liberaliseerimisprotsessi edukuse tingimusena, et assotsiatsioonileping täiendaks vabakaubanduspiirkonda rahaliste vahendite ja tehnilise koostöö pakkumise abil, mis on alates protsessi algusest vajalikud majandusliku kohandamise ja sotsiaalsete tagajärgede huvides;
33. kutsuda komisjoni üles tagama Kesk-Ameerika riikide uue piirkondliku koostööstrateegia asjakohase rahastamise ajavahemikul 2007–2013, et anda kindel alus institutsionaliseerumistega seotud probleemide lahendamiseks, piirkondliku protsessi tugevdamiseks ja sõlmitava assotsiatsioonilepingu kiireks ja täielikuks rakendamiseks, eriti seoses ühisturu ja tolliliidu lõpetamise ja kodanikuühiskonna suurema osalusega;
34. sätestada assotsiatsioonilepingu alusel koostatavad ühised koostöökavad, mis võimaldavad majandusi laiemalt mitmekesistada ja tekitada nende vahel tihedamad üksteist täiendavad suhted, et vähendada liigset sõltuvust põllumajandustoodete ekspordist; laiendada sellel eesmärgil koostööd, mis hõlmab kodanikuühiskonda, kaasates selle integratsiooniprotsessi ja intensiivistades kahe piirkonna sotsiaalsete partnerite, ettevõtjate ja sotsiaalsete sidusrühmade suhteid;
35. võtta arvesse seda, et võlgade ja laenude küsimused jäävad ühtedeks kõige tõsisemateks takistusteks avaliku halduse ja majandusliku protsessi parandamisel Kesk-Ameerika riikides ja et võimalik võlgade tühistamine peaks olema kahe piirkonna vahelise koostöö võtmepeatükk;
36. sätestada assotsiatsioonilepingu alusel koostatav koostöökord, et tagada kaubavahetuse turvalisus eesmärgiga võidelda narkokaubanduse, ebaseadusliku relvakaubanduse ja inimkaubanduse vastu;
37. nõuda reguleeriva koordineerimis- ja koostöökorra kokkuleppimist kahe piirkonna vahelise rände juhtimise eesmärgil;

Läbirääkimiste pidamine ja parlamendi roll

38. ette näha Kesk-Ameerikaga vabakaubanduspiirkonna üle peetavate läbirääkimiste protsessi parem õiguslik põhjendamine, suurem läbipaistvus ja kõikide ELi sidusrühmade

vajalik osavõtt, kaasa arvatud mõlema piirkonna kodanikuühiskonna, tööturu osapoolte ja ettevõtjate asjakohased esindajad;

39. toetada jõuliselt hiljuti asutatud Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarse assamblee tegevusarengut, võttes nii tõhusad meetmed kahte piirkonda hõlmava assotsiatsiooni- ja integratsiooniprotsessi parlamentaarse mõõtme suurendamiseks; võtta seoses sellega arvesse seda, et EUROLATis osalemise teel saavad PARLACENi ja Euroopa Parlamendi liikmed aidata kaasa ülalpool mainitud eesmärgi saavutamisele valitsuse tegevuse kontrollimise suurendamise, integratsiooniprotsessi edendamise, seaduslikustamise ning kahe piirkonna vahelise poliitilise koostöö kujundamisele kaasaaitamisega;
40. võtta arvesse, et komisjon peab tagama varase ja selge teabe andmise parlamendile nii lepingute ettevalmistamise ajal kui ka rahvusvaheliste kaubanduslääbirääkimiste pidamise ja lõpetamise ajal ning see teave peab jõudma parlamenti piisavalt vara, et parlamendil oleks võimalik väljendada vajaduse korral oma seisukohta, ning et komisjonil ja nõukogul oleks võimalik neid seisukohti arvesse võtta nii palju kui võimalik.
41. tugevdada praegu käimasolevat läbirääkimiste protsessi parlamentaarse mõõtme lisamisega ja kutsuda komisjoni üles kaasama parlamenti korrapäraselt ja intensiivselt assotsiatsioonilepingut käsitlevatesse läbirääkimistesse ühelt poolt ELi ja tema liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel;
42. võtta arvesse seda, et assotsiatsioonilepingut ei tohi sõlmida enne, kui parlament on nõusoleku andnud; arvestada sellega seoses asjaolu, et komisjon peab läbirääkimiste käigus konsulteerima parlamendiga ning parlamenti nõuetekohaselt ja õigeaegselt ELi strateegiast teavitama; palub komisjonil eelkõige iga läbirääkimiste vooru või olulise läbirääkimiskohtumise lõpus esitada parlamendile dokument, milles kirjeldatakse selle sisu ja järeldusi vastavalt kehtivatele konfidentsiaalsuseeskirjadele.

MENETLUS

Pealkiri	Läbirääkimisvolitused assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel
Menetluse number	2006/2222(INI)
Vastutav komisjon	AFET
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	INTA 28.9.2006
Tõhustatud koostöö – istungil teada andmise kuupäev	
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Gianluca Susta 12.6.2006
Endine raportöör / Endised raportöörid	
Arutamine parlamendikomisjonis	22.11.2006
Vastuvõtmise kuupäev	18.12.2006
Lõpphääletuse tulemused	+: 17 –: 4 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Kader Arif, Jean-Pierre Audy, Enrique Barón Crespo, Daniel Caspary, Christofer Fjellner, Alain Lipietz, Caroline Lucas, Erika Mann, Helmuth Markov, David Martin, Georgios Papastamkos, Tokia Saïfi, Gianluca Susta, Johan Van Hecke y Zbigniew Zaleski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Panagiotis Beglitis, Harlem Désir, Elisa Ferreira, Małgorzata Handzlik, Jens Holm y Jörg Leichtfried
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	...

7.11.2006

ARENKUKOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

läbirääkimisvolutuste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel (2006/2222(INI))

Arvamuse koostaja: Miguel Angel Martínez Martínez

ETTEPANEKUD

Arengukomisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa Liidu ja Kesk-Ameerika vahelise assotsiatsioonilepingu eesmärgiks peab eelkõige olema Kesk-Ameerika riikide jätkuva ning seega tervikliku inimarengu, sotsiaalse sidususe, õigusriigi ja demokraatia kindlustamise, aga samuti inim-, majanduslike, sotsiaalsete, kultuuriliste ja keskkonnaalaste õiguste täieliku austamise edendamine;
2. kinnitab veelkord, et Euroopa Liidu tegevus peab suhetes Kesk-Ameerika riikidega täiel määral juhinduma koostööpoliitikale seatud ülemaailmsetest prioriteetidest, milleks on võitlus vaesuse likvideerimise nimel, pingutused, mille eesmärgiks on vähendada tänaseks lausa dramaatiliseks muutunud ebavõrdsust, ning võimalikult kiire aastatuhande arengueesmärkide saavutamise etteantud tähtaegade sees;
3. rõhutab vajadust tagada inimõiguste ja demokraatia, aga samuti sotsiaalset või keskkonnaalast laadi sätete lisamine kokkuleppesse kohustusi kehtestaval moel, millega kaasnevad meetodid ja vahendid, mis võimaldavad tagada nende asjakohase elluviimise, nähes nende kohta ette iga-aastase aruande Euroopa Parlamendile, mis põhineb kõnealuste sätete kohaldamise kontrollil komisjoni poolt;
4. kutsub üles assotsiatsioonilepingu kaubandusalaste läbirääkimiste osapooli võtma arvesse olemasolevaid asümmeetriaid ja erinevusi mitte ainult Kesk-Ameerika ja Euroopa, vaid ka piirkondade vahel; seega, mis puutub määratavatesse tähtaegadesse ning Kesk-Ameerika tootjate ligipääsu Euroopa suure konkurentsiga turgudele, palub näha ette spetsiifiline, diferentseeritud ja paindlik käsitus;

5. nõuab konkreetsete ja kohustavate mehhanismide loomist, et tagada riikide parlamentide, Euroopa Parlamendi ja kodanikuühiskonna struktureeritud osalust arutelu, läbirääkimiste ja protsessi kõigis etappides assotsiatsioonilepingu kolme mõõtme raames, milleks on poliitiline dialoog, koostöö ja kaubandus;
6. rõhutab, et vajalik on rahu ja sotsiaalse õigluse kultuuri edendavate meetmete lõimimine, suurendades Euroopa Liidu poolset toetust Kesk-Ameerika riikide arengule ja sotsiaalsele progressile; selleks tuleb prioriteediks kindlasti seada tegevus hariduse ja tervishoiu alal, mis on just need valdkonnad, milles Euroopa Liit end enim pingutab lisaks oma algatuste koordineerimisele algatustega teistest riikidest, peamiselt oma Ladina-Ameerika partneritega, kes juba rakendavad aktiivselt sedalaadi solidaarset poliitikat;
7. juhib tähelepanu vajadusele edendada ja arvestada kõigi kodanike majanduslikke ja kultuurilisi õigusi läbirääkimiste kõigil etappidel, pöörates erilist tähelepanu eelkõige põlisrahvaste sotsiaalsele kaasatusele;
8. leiab, et Euroopa Liidu koostöö peaks toetama väiketootjaid, aga samuti väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid üldiselt, ning julgustab investeringute tegemist väikestes ettevõtetes, kuna Euroopa turgude avamisest saavad kasu peaaesjalikult kõige tähtsamad tootjad, kes on võimelised kinni pidama sanitaarsetest ja füto-sanitaarsetest normidest;
9. rõhutab vajadust selle järele, et investeringuid saadaks infrastruktuuride loomine, mis on majandusarengu üks käimalükkavaid elemente, võttes arvesse lõigetes 2 ja 6 toodud eelissuundi;
10. toetab otsusekindlalt, et koostööd ja majanduslikke vahendeid kasutatakse ka selleks, et tagada Kesk-Ameerika riikide keskkonna säilimine; rõhutab, et ka säästva põllumajanduse areng peaks ergutama Euroopa koostööhuvi, ning et vaja oleks ergutada õiglast kaubandust ja ökotootmist näiteks läbi ühenduse eritariifi kehtestamise õiglase kaubanduse ja/või ökotoodangule;
11. rõhutab, et mis puudutab toodangu pääsu vastavatele turgudele, siis nende päritolu lihtsam jälgimine võimaldaks mitte ainult tervis- ja loodushoiukriteeriumide karmistamist, vaid ka õiglase kaubanduse tavade märkimisväärset kasvu;
12. rõhutab, et turism on peamine ülemaailmne tegevus, mis on majanduskasvu hüppelauaks; kutsub komisjoni üles pöörama suuremat tähelepanu säästva turismi arendamise projektidele Kesk-Ameerika riikides, nii et nende laialdasema jaotumise korral puudutaksid need maksimaalset arvu inimesi;
13. juhib siiski tähelepanu asjaolule, et turism sõltub mitmetest välisteguritest, nagu näiteks terrorism või loodusõnnetused, ning seega ei ole see usaldusväärne ega stabiilne kasvutegur;
14. leiab, et Euroopa Liit peaks tegema koostööd Kesk-Ameerika riikidega, toetamaks nende pingutusi võitluses uimastite seadusvastase tootmise ja nendega kauplemise vastu; see tegevus peaks eelkõige hõlmama põllumajandustootjate abiprogramme, eesmärgiga alustada alternatiivsete kultuuride kasvatamist, millele EL võib kaasa aidata, kindlustades

nende tõhusa turustamise;

15. on arvamusel, et osa nendest koostöölepetest peaksid tagama teatud kvoodid, mis suunavad olulise osa Kesk-Ameerika seaduslikust ja kontrollitud sisserändest Euroopa Liitu; leiab samuti, et ebaseadusliku sisserände osas on vaja mitte üksnes sõlmida repatrieerimisalased kokkulepped, mis hoiavad ära nn tõmbetoime, vaid ka maksimaalselt arvesse võtta rahvusvahelise üldsuse praeguseid mõttevahetusi migratsiooni ja arengu vaheliste seoste üle, et vähendada ebaseaduslikku sisserännet ja aegapidi peatada selline sisseränne;
16. leiab, et lisaks oleks vaja ergutada kolmesuunalist ja kahe piirkonna vahelist koostööd, eriti Kariibi mere saartega, ning toetada Lõunamaade vahelist lepete poliitikat niipea, kui assotsiatsioonileping on jõustunud.

MENETLUS

Pealkiri	Läbirääkimisvolitused assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel
Menetluse number	2006/2222(INI)
Vastutav komisjon	AFET
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	DEVE 28.9.2006
Tõhustatud koostöö – istungil teada andmise kuupäev	
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Miguel Angel Martínez Martínez 11.7.2006
Endine raportöör / Endised raportöörid	
Arutamine parlamendikomisjonis	2.10.2006
Vastuvõtmise kuupäev	6.11.2006
Lõpphääletuse tulemused	+: 13 -: 1 0:
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Héléne Goudin, Maria Martens, Luisa Morgantini, Horst Posdorf, Feleknas Uca, Anna Záborská
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	John Bowis, Fiona Hall, Alain Hutchinson, Jan Jerzy Kułakowski, Manolis Mavrommatis
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige / asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	...

MENETLUS

Pealkiri	Euroopa Parlamendi soovitus nõukogule läbirääkimisvolituste kohta assotsiatsioonilepingu sõlmimiseks ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel	
Menetluse number	2006/2222(INI)	
Esialgne resolutsiooni ettepanek	B6-0417/2006	
Vastutav komisjon loa kinnitamisest istungil teada andmise kuupäev	AFET 28.9.2006	
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	INTA 28.9.2006	DEVE 28.9.2006
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev		
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev		
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	Willy Meyer Pleite 13.9.2006	
Endine raportöör / Endised raportöörid		
Arutamine parlamendikomisjonis	28.11.2006	23.1.2007
Vastuvõtmise kuupäev	25.1.2007	
Lõpphääletuse tulemused	+: -: 0:	54 0 7
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Roberta Alma Anastase, Panagiotis Beglitis, André Brie, Elmar Brok, Marco Cappato, Philip Claeys, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Jana Hybášková, Stanimir Ilchev, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Emilio Menéndez del Valle, Willy Meyer Pleite, Eugen Mihăescu, Francisco José Millán Mon, Pasqualina Napoletano, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Cem Özdemir, Ioan Mircea Paşcu, Libor Rouček, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Kristian Vigenin, Francis Wurtz, Luis Yañez-Barnuevo García	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Laima Liucija Andrikiienė, Francisco Assis, Carlos Carnero González, Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Glyn Ford, Michael Gahler, Doris Pack, Csaba Sándor Tabajdi, Marcello Vernola	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Charlotte Cederschiöld, Małgorzata Handzlik, Filip Kaczmarek, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Marcin Libicki, José Javier Pomés Ruiz, José Albino Silva Peneda, Kyriacos Triantaphyllides, Lambert van Nistelrooij, Zbigniew Zaleski, Stefano Zappalà	
Esitamise kuupäev	5.2.2007	
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)	...	